

Najaarsnota 2023

gemeente Hilvarenbeek

Najaarsnota 2023

Hilvarenbeek, 15 november 2023

Versie 7.0

Zaaknummer: 1013506

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	6
2	AUTONOME ONTWIKKELINGEN	8
3	ALGEMENE DEKKINGSMAATREGELEN	14
4	NIET-FINANCIËEL VERTAALDE ONTWIKKELINGEN	16
5	ADMINISTRATIEVE WIJZIGINGEN	17
6	BIJLAGEN	18
6.1	OVERZICHT RESERVES.....	18
6.2	OVERZICHT INVESTERINGEN	20
6.3	OVERZICHT MUTATIES PERSONEEL	23

1 Inleiding

De najaarsnota in de P&C-cyclus

In de begroting leggen we vast wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat dat mag kosten. In de voorjaarsnota(+) geven we aan op welke onderdelen we de lopende begroting moesten bijstellen, welke ontwikkelingen we voorzien en welke nieuwe elementen we aan de begroting willen toevoegen voor het komende jaar. De najaarsnota is vergelijkbaar met de voorjaarsnota, alleen ontbreekt hierin het +-deel. In de najaarsnota nemen we in principe geen nieuw beleid op voor komende jaren. We richten ons vooral op financiële afwijkingen binnen het bestaand beleid. De najaarsnota is dan ook zoveel als mogelijk een beleidsarm document. Nieuwe ontwikkelingen wegen we integraal af met de voorjaarsnota(+). Het College ziet dat de autonome ontwikkelingen in deze najaarsnota leiden tot een extra structureel nadeel en heeft daarom gezocht naar algemene dekkingsmogelijkheden die ook in deze najaarsnota zijn opgenomen.

Tijdig inzicht in het verwacht jaarresultaat 2023

De najaarsnota is het laatste P&C-document waarin we onze begroting bijstellen over het jaar 2023. We hebben dan over ruim negen maanden van het lopende jaar zicht op het verloop van onze beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. De periode waarover we nog moeten extrapoleren is dan beperkt en we kunnen dus - uiteraard met enige onzekerheid daar nog in - een redelijk beeld van de jaareindeverwachting geven. We krijgen een beeld van de jaarrekening 2023.

Inzicht in personeel, investeringen en de reserves

Zoals u gewend bent, hebben we voor het inzicht de najaarsnota aangevuld met de punten waarover we ook in de voorjaarsnota hebben gerapporteerd. Denkt u aan een rapportage van de investeringen, het bijgestelde verwachte verloop van de algemene reserves en ook de rapportage inhuur personeel.

Financiële gevolgen

Het vertrekpunt voor het jaar 2023 is de voorjaarsnota(+) 2023. Aangenomen amendementen en de meicirculaire zijn in de saldi verwerkt.

Totaal afwijkingen	2023
Raadsvoorstel vjn(+)2023	-1.488
A03 informatiepakket nieuwe inwoners	-10
Meicirculaire 2023	+34
Vertrekpunt: raadsbesluit vjn(+)2023	-1.464

Het vertrekpunt voor de jaren 2024 tot en met 2027 is het begrotingsboekwerk 2024 zoals dat door de raad is besloten op 9 november 2023.

Totaal afwijkingen	2024	2025	2026	2027
Raadsvoorstel begroting 2024	907	1.920	356	-383
A03 Budget aanjaagteam aantrekkelijk centrum	-10	0	0	0
A08 Budget informatie delen over opgravingen Gelderackers II	-5	0	0	0
Vertrekpunt: raadsbesluit begroting 2024	892	1.920	356	-383

We verwachten over 2023 een voordelig resultaat van € 139.000. Dit is met name incidenteel. Het structureel deel van het resultaat is € 82.000 nadelig. Conform beleid stellen we voor het resultaat te muteren op de algemene bedrijfsreserve. Als we een verdere doorkijk maken dan zien we dat vanaf 2027 een structureel nadeel ontstaat in onze begroting. Het college anticipeert hierop door met uw raad een proces in te richten om voor die lange termijn keuzes in ambities met een financiële vertaling te maken.

Totaal afwijkingen	2023	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt: raadsbesluiten vjn(+)2023 en begroting 2024	-1.464	892	1.920	+356	-383
Waarvan structureel	-1.685	995	1.961	+396	-343
Waarvan incidenteel	221	-103	-41	-40	-40
1. Autonome ontwikkelingen	+1.603	-251	+15	-105	-35
2. Algemene dekkingsmaatregelen	0	+35	+35	+35	+35
Totale bijstelling najaarsnota	+1.603	-216	+50	-70	0
Saldi najaarsnota 2023	+139	+691	+1.970	+286	-383
Waarvan structureel	-82	+794	+2.011	+326	-343
Waarvan incidenteel	221	-103	-41	-40	-40

Het college van Hilvarenbeek.

2 Autonome ontwikkelingen

Waar gaat het over?

In dit hoofdstuk leest u welke tegenvallende niet-beïnvloedbare gebeurtenissen zich voordoen. Niet-beïnvloedbaar in de zin van lastenverzwaringen door wet- en regelgeving, bijdragen aan verbonden partijen waar we gehouden zijn aan bestuursbesluiten, vervangingsinvesteringen om de continuïteit van onder andere de bedrijfsvoering te waarborgen of verplichtingen door aanbestedingen, subsidies of bestuurlijke toezeggingen. Ook gaat het hier om bestaand beleid dat meer of minder kost dan eerder verwacht.

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht ziet u een samenvatting van de autonome ontwikkelingen. Verder in het hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelingen nader.

Knop	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026	2027
1.	Update Opvanglocaties De Nieuwe Erf/D'n Deel	+535				
2.	Leefgeld Oekraïners	+130				
3.	Middelenpreventie	+13				
4.	Positief Jeugdbeleid	+43	-15			
5.	Regiovervoer	-177				
6.	Huishoudelijke ondersteuning	+394				
7.	Actualisatie basispakket GGD		-35	-35	-35	-35
8.	Doorontwikkeling scheidingsloket	+28			-28	
9.	Uitkering bestemmingsreserve Diamant-groep	+35 -35	+35 -35			
10.	Actualiseren mobiliteitsbeleid	+57	-57			
11.	Hoge Zij	+40	-40			
12.	Hondenlosloopgebied	+10	-10			
13.	Overschrijding budget maaien bermen & sloten	-50				
14.	Toplaag renovatie hoofdveld Hilvaria Hilvarenbeek	-17				
15.	Continuering steun aan Energiehuis voor periode 2024/2026		-24 +24	-24 +24	-24 +24	
16.	Inkomsten uit boete en uit verkoop overhoeken	+89				
17.	Kosten opruimen drugsafval / afvaldumpingen	-27				
18.	Kaderstelling t.b.v. programmering wonen, waaronder andere woonvormen, zelfbewoning, dorps bouwen e.a.	+69	-69			
19.	Aanlegsteiger Biest-Houtakker	+100	-100			
20.	Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen november 2023	-30				
21.	Voortgang invoering van de Wet open overheid (Woo) en Wet elektronische publicaties	+54				
22.	Uitbreiden en verbeteren van onze samenwerking		+75	+50		
23.	Septembercirculaire Algemene uitkering	+323				
24.	Actualisatie Gebouwenbeheerplan, jaarschijf 2023	-23				
25.	Project Maptionnaire	+30			-30	
26.	Opstellen wervingsstrategie en uitwerking	+12			-12	
	Totaal	1.603	-251	15	-105	-35

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
1. Programma Samenlevend Hilvarenbeek						
1.	<i>Update Opvanglocaties De Nieuwe Erf/D'n Deel</i> Op dit moment (sept '23) verblijven er 61 vluchtelingen en enkele statushouders op De Nieuwe Erf en 9 vluchtelingen in D'n Deel. Er is voor het jaar 2023 een bedrag van € 2.394.000 aangevraagd bij het Rijk (op basis van de nu geldende regelingen en afspraken voor Oekraïense vluchtelingen). De kosten voor 2023 worden geraamd op € 1.865.000 (op basis van de eerste 6 maanden van 2023). Op basis van deze inschatting ontstaat er een overschot van ca. € 535.000.	+535				
2.	<i>Leefgeld Oekraïners</i> In de begroting is €200.000,- opgenomen voor het leefgeld van Oekraïners. Omdat veel Oekraïners inmiddels een baan en inkomen hebben en daardoor geen leefgeld meer ontvangen, valt het bedrag dat aan leefgeld wordt uitgekeerd dit jaar lager uit.	+130				
3.	<i>Middelenpreventie</i> In het uitvoeringsplan voor middelenpreventie zijn alle voorgenomen acties uitgezet. De meeste van deze acties worden bekostigd vanuit de reguliere inzet van de verschillende zorgpartners. Hierdoor wordt het beschikbare budget maar ten dele benut is.	+13				
4.	<i>Positief Jeugdbeleid</i> In het afgelopen jaar zijn keuzes gemaakt t.a.v. de inzet van uitbestede werkzaamheden. Onder meer met als gevolg dat de samenwerking met verschillende externe partijen is stop gezet. Daarnaast is gebleken dat we kunnen besparen op druk- en bindwerk en onvoorziene kosten. Door een acuut probleem in de exploitatie van The Box wordt van deze besparing een eenmalige subsidie van €6.500 beschikbaar gesteld voor de dekking van de exploitatie van The Box over het jaar 2023 en €4.500 voor het eerste kwartaal van 2024. Financiële ondersteuning is noodzakelijk om de huisvesting van het jongerenwerk te faciliteren. Voor een onafhankelijk onderzoek naar de wijze waarop (de accommodatie) The Box toekomstbestendig kan worden beheerd reserveren we € 10.000.	+50 -7	 -5			
5.	<i>Regiovervoer</i> Er is sprake van een toename van de kosten van het regiovervoer in 2023. De aantallen liggen na een daling in voorgaande jaren weer op het niveau van 2019. Het aantal actieve Wmo- pashouders in de gemeente Hilvarenbeek stijgt. Meer inwoners doen een beroep op het gebruik van de Regiotaxi. Vanwege de vergrijzing in onze gemeente verwachten we ook de komende jaren een stijging. Om de kosten te beheersen wordt per januari 2024 het kilometer budget van 2.000 kilometer op jaarbasis teruggebracht naar 1.500 kilometer op jaarbasis. Inwoners kunnen dan nog maar tot 1.500 kilometer per jaar reizen tegen een gereduceerd tarief. Daarnaast wordt het openbaar vervoer in 2024 opnieuw flink duurder. Samenwerkingsverband DOVA (Decentrale ov-autoriteiten) voorspelt, omwille van de inflatie en stijgende lonen, een stijging van 11,7 procent voor ritprijzen in de metro, tram en bus. Mogelijk zorgt dit voor een toename aan aanvragen voor de Regiotaxi. Daarnaast hebben de inflatie en stijgende lonen op hun beurt ook weer invloed op de kosten die het Bureau regiovervoer maakt. Met de voorjaarsnota(+) maken we een inschatting in hoeverre deze ontwikkeling financieel van structurele aard is.	-177				

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
6.	<p><i>Huishoudelijke Ondersteuning</i></p> <p>Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt en grote personeelstekorten in deze sector, zijn indicaties het afgelopen jaar niet volledig verzilverd. Dit wil zeggen dat het aantal uren wat aan een inwoner beschikt is, niet volledig kan worden ingezet. Aanbieders declareren op basis van werkelijk geleverde zorg (P x Q). De verwachting is dat het probleem rondom personeelstekorten niet op korte termijn opgelost wordt en dat het verzilveringspercentage de komende maanden laag zal blijven.</p> <p>Momenteel hanteren we de OVA indexatie. Landelijk geven zorgaanbieders aan de kosten middels deze indexatiemethodiek niet meer te kunnen dragen. Dit kan in de toekomst leiden tot een andere indexatiemethode die mogelijk leidt tot hogere tarieven.</p> <p>Met de voorjaarsnota(+) maken we een inschatting in hoeverre deze ontwikkeling financieel van structurele aard is.</p>	+394				
7.	<p><i>Actualisatie basispakket GGD</i></p> <p>In 2023 is het basispakket van de GGD geactualiseerd. Een aantal wettelijke taken wordt versterkt en er zijn nieuwe diensten aan het pakket toegevoegd. Onder meer 'Nu niet zwanger' en uitbreiding van het pakket met een aantal interventies zoals Stevig ouderschap en VoorZorg. De actualisatie van het basispakket betekent een structurele verhoging van de inwonersbijdrage.</p> <p>In de voorjaarsnota is bovenstaande reeds behandeld. Er is toen besloten in te stemmen met de actualisering van het basispakket maar niet met de financiële gevolgen en na te gaan in hoeverre het mogelijk is deze te splitsen. Echter is het niet mogelijk deze twee van elkaar te scheiden. Wanneer ingestemd wordt met het basispakket, wordt ook ingestemd met de financiële gevolgen.</p>		-35	-35	-35	-35
8.	<p><i>Doorontwikkeling scheidingsloket</i></p> <p>In de voorjaarsnota 2023 heeft u een bedrag vastgesteld van € 28.000 voor doorontwikkeling van het scheidingsloket voor de periode 2023/2025. Deze doorontwikkeling vangt echter aan in 2024 en heeft een looptijd tot 2026.</p>	+28			-28	
9.	<p><i>Uitkering bestemmingsreserve Diamant-Groep</i></p> <p>De Diamant-groep heeft een in het verleden bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van de Participatiewet uitgaven. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Diamant-Groep is in 2022 besloten uitkeringen te doen aan de Gemeenten, voor Hilvarenbeek een bedrag van € 70.000 verdeeld over twee jaar. Dit bedrag overschrijdt de reguliere kosten. Voorstel is om de ontvangen uitkeringen te besteden aan extra projecten, zoals Ontwikkelingsgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding (OAD).</p>	+35	+35			
	2. Programma Belevend Hilvarenbeek					
10.	<p><i>Actualiseren mobiliteitsbeleid</i></p> <p>In het collegeprogramma is de planning van oplevering gewijzigd naar Q1 van het jaar 2025. We zijn intern gestart met het opstellen van het projectplan en overige voorbereidingen. Externe kosten adviesbureau volgen pas in 2024. Daarom stellen we voor het beschikbare budget van € 57.000 voor 2023 over te hevelen naar 2024.</p>	+57	-57			

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
11.	<i>Hoge Zij</i> We hebben in 2023 voor de korte termijn-maatregelen € 10.000 uitgegeven voor werkzaamheden, die dit jaar nog worden uitgevoerd van het beschikbare budget van € 50.000. Daarom stellen we voor het resterende budget van € 40.000 naar 2024 over te hevelen.	+40	-40			
12.	<i>Hondenloopgebied</i> De eerste informatieve gesprekken zijn gevoerd en er staan nog een aantal gesprekken gepland om informatie op te halen. Het plan met daarin de uitgewerkte locaties, op basis van burgerparticipatie, wordt in 2024 gemaakt. De daadwerkelijke uitvoeringskosten volgen in 2024. Daarom stellen we voor het beschikbaar gestelde budget van € 10.000 in 2023, over te hevelen naar 2024.	+10	-10			
13.	<i>Overschrijding budget maaien bermen & sloten</i> In 2023 zien we een verhoging in de kosten voor het maaien van de bermen en sloten. Deze overschrijding komt door de enorme stijgingen in loon en brandstofkosten. In 2024 wordt het bestek voor het maaien van de bermen en sloten opnieuw op de markt gezet waardoor de prijsontwikkelingen voor 2024 nog niet inzichtelijk zijn.	-50				
14.	<i>Toplaag renovatie hoofdveld Hilvaria Hilvarenbeek</i> Naar aanleiding van diverse veldkeuringen en controles is op het hoofdveld van Hilvaria een toplaag renovatie uitgevoerd. Dit voor bovengrondse betere bespeelbaarheid van het hoofdveld en de conditie van de veldondergrond en bodem.	-17				
15.	<i>Continuering steun aan Energiehuis voor periode 2024/2026</i> Met de begroting 2024 heeft u een bedrag van € 15.000 beschikbaar gesteld voor de continuering van de steun aan het Energiehuis voor de periode 2024/2026. Dit bedrag, zo bleek tijdens de evaluatie, komt niet overeen met het gevraagde en ingeschatte benodigde bedrag voor 2024/2026. Vanwege de opschaling van het Energiehuis (van advies naar uitvoering) en een professionaliseringsslag (vergroten deskundigheid en continuïteit), zullen de kosten voor (meer capaciteit, inzet en middelen) het Energiehuis substantieel gaan stijgen. Wij vragen u om een extra bedrag beschikbaar te stellen voor de periode van 2024/2026 van € 24.000 per jaar. Deze dekken we eveneens uit de Reserve Duurzaamheid. We informeren u hierover nader met een RIB.		-24 +24	-24 +24	-24 +24	
16.	<i>Inkomsten uit boete en uit verkoop overhoeken 2023</i> In 2023 zijn er extra inkomsten gegenereerd als gevolg van de doorverkoop van een starterswoning aan een niet-starter. Vanwege de labeling die van toepassing is, is hierdoor een boete betaald. Daarnaast zijn enkele overhoeken/groenstroken verkocht.	+89				
17.	<i>Kosten opruimen drugsafval / afvaldumpingen</i> De kosten hiervoor bedragen in 2023 tot op heden € 27.000, waarvoor geen raming is opgenomen in de begroting. Deze kosten zijn op voorhand niet in te schatten en ook niet te voorzien. De kosten voor 2023 komen onder meer voort uit opruimwerkzaamheden die hebben plaatsgevonden na een dumping. Hiervoor is groot materiaal ingezet en is een heel weekend doorgewerkt om volledig herstel van de omgeving te creëren.	-27				

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
18.	<i>Kaderstelling t.b.v. programmering wonen, waaronder andere woonvormen, zelfbewoning, dorps bouwen e.a.</i> In de begroting 2023 werd hiervoor € 80.000 in 2023 en € 50.000 in 2024 vrijgemaakt. We willen namelijk kaders om te kunnen sturen op de programmering wonen, waaronder ook andere woonvormen (zoals Tiny Houses, seniorenwoningen of woningen voor alleenstaanden), zelfbewoning, transformatie en dorps bouwen. Het begrote budget van € 80.000 voor 2023 is niet volledig uitgegeven. Alleen het thema dorps bouwen is opgepakt dat in 2023 nog uitgevoerd wordt voor een bedrag van € 11.000. Aan de overige thema's zijn we nog niet toegekomen. Die worden doorgeschoven naar 2024. Het restant van het geraamde budget over 2023 willen we toevoegen aan het budget van 2024.	+69	-69			
3. Programma Ondernemend Hilvarenbeek						
19.	<i>Aanlegsteiger Biest-Houtakker</i> Het recht van erfpacht wat de gemeente heeft op de percelen waar de aanlegsteiger is geplaatst, verloopt per 31 december 2023. Het rijksvastgoedbedrijf heeft ons laten weten door personeelstekorten niet tijdig een zorgvuldige afweging te kunnen maken over de verlening van erfpacht. Hierdoor is de afweging van afbreken, herstellen of vernieuwen op dit moment nog niet te maken. De toewijzing van erfpacht in de toekomst is hierin mede doorslaggevend.	+100	-100			
4. Programma Dienstverlenend						
20.	<i>Vervroegde Tweede Kamerverkiezingen november 2023</i> We informeerden u met RIB2023-112 over de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. Zoals beschreven in de Rib ontvangen wij geen extra vergoeding voor de kosten van deze vervroegde verkiezing. Gemeenten ontvangen voor de organisatie van verkiezingen jaarlijks geld via de algemene uitkering uit het gemeentefonds (cluster Bestuur en ondersteuning). De kosten voor deze vervroegde verkiezingen betalen we uit dit budget, welk in het geval van vervroegde verkiezingen niet toereikend is. Een (gedeeltelijke) dekking met gelden voor aankomende verkiezingen achten wij niet wenselijk, omdat er altijd weer opnieuw sprake kan zijn van vervroegde verkiezingen. We verwerken we de kosten van deze extra Tweede Kamerverkiezingen in november 2023 daarom eenmalig in de najaarsnota.	-30				
21.	<i>Voortgang invoering van de Wet open overheid (Woo) en Wet elektronische publicaties</i> Het project voor de invoering van beide wetten verloopt goed, ondanks dat er nog steeds onduidelijkheden bij het Rijk zijn over de invoering. We bepalen ons ambitieniveau en zorgen voor technische voorzieningen. Om onnodige investeringen te voorkomen bundelen we de uitvoeringactiviteiten en zal de financiële belasting daarvoor vooral in 2024 liggen. Op het beschikbare budget voor 2023 ontstaat daarmee een overschot van € 54.000.	+54				

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
22.	<i>Uitbreiden en verbeteren van onze samenwerking</i> Naar aanleiding van de raadsbijeenkomst op 5 oktober jl. zijn de uitgangspunten voor bestuurlijk samenwerken opgesteld. Deze zijn door het college met u gedeeld in RIB 2023-116. Met het opstellen van deze uitgangspunten voor bestuurlijk samenwerken en de inzet daarvan richting de huidige samenwerkingsverbanden wordt dit onderwerp afgerond. Hiervoor is bestaande capaciteit benut. Met de afhandeling van dit onderwerp vervallen de begrootte bedragen van 75.000 in 2024 en 50.000 in 2025.		+75	+50		
5. Programma Algemene Dekkingsmiddelen Hilvarenbeek						
23.	<i>Septembercirculaire Algemene uitkering</i> We informeerden u over de uitkomsten van de septembercirculaire met RIB2023-105 . Zoals aangekondigd in de Rib verwerken we de uitkomsten nu in de najaarsnota. In de RIB meldden we dat alleen 2023 leidt tot een netto positief resultaat. De andere jaren komt het effect uit op € 0 door bijstelling van de reserveringen voor de volume- prijs en loonontwikkelingen.	+323				
6. Programma Overhead Hilvarenbeek						
24.	<i>Actualisatie Gebouwenbeheerplan, jaarschijf 2023</i> Met de vaststelling van de begroting 2024 besloot u impliciet in te stemmen met de effecten van het geactualiseerde gebouwenbeheerplan. In de najaarsnota verwerken we het effect van die actualisatie voor de jaarschijf 2023. Daarbij nemen we ook een aantal duurzaamheidsmaatregelen, die we dekken via de reserve Duurzaamheid.	-23				
25.	<i>Project Maptionnaire</i> Maptionnaire is een tool die we regelmatig toepassen bij participatie bij (grootschaligere) projecten, waarbij de inbreng van de inwoners ertoe doet. Wat de tool mogelijk maakt is dat inwoners gedurende een aantal weken hun reactie kunnen geven op digitale kaarten. Met de vaststelling van de begroting 2023, stelde u hiervoor in de jaren 2023 tot en met 2025 € 30.000 per jaar beschikbaar. In het jaar 2023 is deze tool wel op projectniveau ingezet, maar nog niet breed in de organisatie opgezet. De kosten zijn daarom nog niet gemaakt. Voorgesteld wordt daarom om het bedrag beschikbaar te stellen voor 2024-2026 in plaats van 2023-2025. Het gevolg daarvan is een besparing van € 30.000 in 2023 en een extra uitgave van € 30.000 in 2026.	+30			-30	
26.	<i>Opstellen wervingsstrategie en uitwerking</i> Vanwege de benodigde eigen/ interne personele inzet (team P&O) bij het opstellen en uitwerken van de nieuwe wervingsstrategie, en in relatie tot huidige planning en belasting van dit team, voorzien we de wervingsstrategie te ontwikkelen op een later moment. Hierin krijgt ook het thema 'diversiteit en inclusie' een plek. De wervingsstrategie werken we nader uit vanaf 2026. We stellen daarom voor de bestaande budgetten door te schuiven	+12			-12	

3 Algemene dekkingsmaatregelen

Waar gaat het over?

In dit hoofdstuk ziet u de ontwikkelingen terug die ons geld opleveren. Het gaat om algemene dekkingsmaatregelen die dekking bieden aan andere ontwikkelingen die geld kosten. Het College ziet dat de autonome ontwikkelingen in deze najaarsnota leiden tot een extra structureel nadeel en heeft daarom gezocht naar algemene dekkingsmogelijkheden.

Financieel overzicht

In onderstaand overzicht ziet u een samenvatting van de algemene dekkingsmaatregelen. Verder in het hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelingen nader.

Knop	Ontwikkeling	2023	2024	2025	2026	2027
27.	Advisering Communicatie	0	+35	+35	+35	+35
	Totaal	0	+35	+35	+35	+35

Nr	Onderwerp	2023	2024	2025	2026	2027
	1. Programma Samenlevend Hilvarenbeek					
27.	<p><i>Advisering Communicatie</i></p> <p>Met de begroting 2024 (knop 74 van het knoppendocument) heeft u besloten € 90.000 beschikbaar te stellen voor advisering Communicatie. Deze inzet is nodig voor het adviseren en faciliteren bij participatietrajecten, strategische communicatie bij complexe casussen, projecten en democratische vernieuwing.</p> <p>Het College ziet dat de autonome ontwikkelingen leiden tot een extra structureel nadeel en heeft gezocht naar dekkingsmogelijkheden. Het College stelt voor de in de begroting 2024 opgenomen advisering Communicatie van € 90.000 bij te stellen naar € 55.000 per jaar. Gevolg is dat er minder inzet beschikbaar komt voor communicatieadvies op de genoemde onderdelen.</p>		+35	+35	+35	+35

4 Niet-financieel vertaalde ontwikkelingen

De niet-financieel vertaalde ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die we wel in beeld hebben maar waarvan we het financieel effect nog niet concreet (kunnen) vertalen en welke we nog niet eerder met u hebben gedeeld of waarover we u verder willen informeren.

Nr	Toelichting
A1	<i>Jeugdhulp</i> Voor Hilvarenbeek ligt de eerste regionale prognose 0,8% lager dan de lokale begroting. Vanwege de nieuwe inkoop is er een beperkte dataset. Het grote aantal aannames en inschattingen over de nieuwe inkoop maakt dat alle uitkomsten van deze financiële prognose onzekerder zijn dan de afgelopen jaren. De uiteindelijke jeugdzorgkosten kunnen dus alsnog zowel naar boven als naar beneden afwijken.

5 Administratieve wijzigingen

Administratieve wijzigingen zijn niet-politieke wijzigingen zonder een financieel effect voor de exploitatie, maar waarbij het noodzakelijk is dat u hier formeel over besluit. U kunt bijvoorbeeld denken aan budgetverschuivingen van het ene programma naar het andere, reguliere reservemutaties of taakmutaties als gevolg van de Rijkscirculaires.

Nr	Toelichting
B1	<i>Precariobelasting kabels en leidingen</i> In de begroting 2023 hebben we eerder geanticipeerd op de claim van € 4.400.0000 voor de precariobelasting kabels, buizen en leidingen. Deze claim zouden we onttrekken aan de algemene bedrijfsreserve en de algemene reserve grondexploitatie. Nu de claim al in onze jaarrekening 2022 is verwerkt kan dit in onze begroting 2023 vervallen. Dit effect is budgetneutraal voor onze begroting 2023.
B2	<i>Budgetoverhevelingen</i> Met de vaststelling van de jaarrekening van enig jaar hevelen we een aantal niet bestede budgetten via de reserve budgetoverhevelingen over naar het volgende jaar. Zodoende kunnen we die budgetten later alsnog aanwenden voor het doel waarvoor het budget oorspronkelijk was opgenomen. Dit verrekenen we met de reserve. Met de jaarstukken 2023 doen we een nieuw voorstel voor de incidentele budgetten 2023 die we over willen hevelen.
B3	<i>Meicirculaire 2023</i> We hebben al eerder de meicirculaire verwerkt in de begroting. Hierover hebben we u al geïnformeerd met RIB 2023-63 . Het effect van de meicirculaire zit dus al verwerkt in het vertrekpunt van de saldi voor deze najaarsnota.
B4	<i>Overige beperkte financieel technische wijzigingen</i> Dit zijn wijzigingen zonder een financieel effect voor de exploitatie. Vanuit het oogpunt van rechtmatigheid is het noodzakelijk dat u hier formeel over besluit. U kunt denken aan budgetverschuivingen van het ene programma naar het andere, reguliere reservemutaties en opbrengsten waar direct gerelateerde uitgaven tegenover staan.

6 Bijlagen

6.1 Overzicht reserves

We lichten in dit onderdeel de algemene reserves toe.

Verloop algemene bedrijfsreserve

Reeks	Verloop Algemene Bedrijfsreserve x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
	Stand per 01-01 (conform jaarstukken 2022)	2.004	4.666	5.357	7.327	7.613
1	Saldo jaarstukken 2022	2.523				
2	Saldi ná najaarsnota 2023	139	691	1.970	286	-383
	Raming Stand per 31-12 na najaarsnota 2023	4.666	5.357	7.327	7.613	7.230
3	Ondergrens incidentele weerstandscapaciteit o.b.v. risicoprofiel begroting 2024	682	682	682	682	682

Reeks 1: Saldo jaarstukken 2022.

Reeks 2: Saldi na verwerking najaarsnota 2023.

Reeks 3: De ondergrens van de reserve op basis van het risicoprofiel ten tijde van de begroting 2024. Het betreft de weerstandscapaciteit die nodig is om incidentele risico's op de vangen.

Verloop algemene reserve grondexploitaties

Reeks	Verloop Algemene Reserve Grondbeleid x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
	Stand per 01-01-2023	1.607	1.190	1.169	1.148	1.127
1	Winsten grondexploitaties	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
2	Vrijval reserve nav voorjaarsnota 2020, knop 72	-400	-	-	-	-
3	Dekking kapitaallasten ontwikkelingen	-17	-21	-21	-21	-21
	Raming Stand per 31-12	1.190	1.169	1.148	1.127	1.106
4	Ondergrens o.b.v. risicoprofiel begroting 2024	2.378	2.378	2.378	2.378	2.378

Reeks 1: We rekenen in bovenstaande tabel niet met geraamde winsten maar alleen met gerealiseerde winsten. Vandaar dat we de **geraamde verliezen/winsten** (stand grondnota 2023) voor de jaren 2023 tot en met 2026 (€ 1.747.000) nu **niet** als toevoeging aan de reserve verwerken. Als we de geraamde winsten wel betrekken in het verloop van de reserve, ontstaat er een surplus ten opzichte van het risicoprofiel.

- Reeks 2:* We laten € 400.000 vrijvallen van de reserve, die voortkomt uit de voorjaarsnota 2020, knop 72.
- Reeks 3:* We dekken de kapitaallasten ten laste van de reserve van een aantal ontwikkelingen die nu nog drukken op de algemene dienst, waarvan de verwachting is dat die uiteindelijk onderdeel uitmaken van de grondexploitaties.
- Reeks 4:* De ondergrens van de reserve op basis van het risicoprofiel bij de begroting 2024.

6.2 Overzicht investeringen

In deze paragraaf stellen we uw raad voor investeringskredieten bij te stellen.

Tussentijdse budgettaire afwijkingen kredieten

Omschrijving	Jaar	Vast-ge-steld krediet	Wij-zi-ning NJN 2023	Kre-diet na NJN 2023	Uitgaven 2023 tot en met 1 nov
IMVA Ontwikkeling Leeuwerik IV	2023	37	13	50	38
IMVA Ontwikkeling Vroonacker 4	2023	77	55	132	107
Project aanleg 3 x 3 basketbalveld	2023	49	2	51	51
Aanschaf afvalcontainers restafval	2023	189	-/-25	154	0
Aanschaf afvalcontainers GFT-afval	2023	41	25	76	0
SWA Doelakkers	2024	50	75	125	0
SWA Doelakkers	2025	2.350	-75	2.275	0
Deelname Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf	2023	0	430	430	0
Wegen					
Aandeel wegen Rijtseweg e.o. 2022-2026	2023	224	-184	40	6
Aandeel wegen Drie-Eilanden 2023-2026	2023	98	-98	0	0
Aandeel wegen Elsakkers 2023-2029	2023	242	-242	0	0
Riolering					
Giselbert Backstraat vervangen riolering 2023	2023	131	-131	0	0
Elsakkerstraat vervangen riolering 2023	2023	233	-183	50	0
Doelenstraat verv riolering Kerkhof-Molen 2023	2023	178	-178	0	0
Vervallen kredieten wegen en riolering					
Langecruysstraat Hilvarenbeek vervangen riolering 2022	2023	0	0	0	0
Petershemstraat fase 1 Hilvarenbeek vervangen riolering 2022	2023	0	0	0	0
Doelenstraat Hbeek verv riolering (gedeelte Kerkhof-Molen) 2023	2023	0	0	0	0
Petershemstraat fase 2 Hilvarenbeek vervangen riolering 2024	2023	0	0	0	0
Deusonelaan Diessen vervangen riolering 2024	2023	0	0	0	0
Van Aldeneyckstraat fase1 Hilvarenbeek vervangen riolering 2025	2023	0	0	0	0
Willibrordusstraat Diessen vervangen riolering 2026	2023	0	0	0	0
Van Aldeneyckstraat fase 2 Hilvarenbeek vervangen riolering 2026	2023	0	0	0	0
Schoolstraat Hilvarenbeek vervanging riolering 2026	2023	0	0	0	0
Hesterboldstraat Diessen vervangen riolering 2026	2023	0	0	0	0
Aandeel wegen Deusonelaan e.o. 2025-2027 (wegbeheerplan 21-25)	2023	0	0	0	0
Vervallen kredieten overig					
Aanpassingen gymzaal Buitelaar Haghorst	2023	0	0	0	0
Vervanging Zoutkisten	2023	0	0	0	0

Toelichting significante afwijkingen:

IMVA Ontwikkeling Leeuwerik IV

1. Aanpassingen:
 - Tegenvaller: De begroting voor 2023 dient aangepast te worden naar boven. Er worden meer kosten gemaakt dan begroot.
 - Eenmalig: De verwachting is dat dit eenmalig voor 2023 is. Wij kunnen voor 2024 alternatieve ramingen maken nu wij een duidelijker beeld hebben op de voortgang van de exploitatie.
2. De verwachting voor 2023 was het afronden van de anterieure onderhandeling met de grootste grondeigenaar. Deze onderhandeling vraagt echter meer betrokken collega's op een intensiever niveau dan vooraf ingeschat. Dit is te verklaren aan de harde onderhandelingspositie die deze grondeigenaar inneemt. Verwacht was dat dit sneller en constructiever zou verlopen. Nu dit in de praktijk anders blijkt te zijn leidt dit tot meer inspanningen van gemeentelijke zijde.
3. De afwijking voor dit project heeft zich pas sinds kort gemanifesteerd in de harde onderhandelingspositie van de tegenpartij. Hierdoor zijn recentelijk de kosten op dit project gestegen en was de overschrijding hiervoor nog niet te voorzien.

IMVA Ontwikkeling Vroonacker 4

1. Aanpassingen:
 - Tegenvaller: De begroting voor 2023 dient aangepast te worden naar boven. Er worden meer kosten gemaakt dan begroot.
 - Eenmalig: De verwachting is dat dit eenmalig voor 2023 is. Wij kunnen voor 2024 alternatieve ramingen maken nu wij een duidelijker beeld hebben op de voortgang van de exploitatie
2. De verwachting voor 2023 was het afronden van de anterieure onderhandelingen en het afronden van de onderzoeks- en advieskosten met als resultaat een vastgesteld bestemmingsplan door de raad in 2023. Vanwege moeizame onderhandelingen is dit niet gelukt. Aanvullende advieswerkzaamheden zijn noodzakelijk en er is vertraging in de planning. Hierdoor worden er meer immateriële kosten gemaakt dan begroot was.
3. Het doel was tot recentelijk om er anterieur uit te komen met de betrokken partijen. Nu dit doel steeds verder buiten bereik is geraakt zijn er aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om de voortgang van het project te garanderen. Dit heeft per abuis gezorgd voor een afwijking op de begroting, vanwege het feit dat deze kosten niet geraamd zijn.

SWA Doelkokers ophogen krediet voorbereidingskosten

Het in 2024 verhogen van het krediet voor "advies- en onderzoekskosten" met € 75.000. Hiermee kunnen de werkzaamheden in 2024 worden voortgezet. Het bedrag van € 75.000 brengen we in mindering op het krediet "nieuwbouw gebouwen". Het totaalkrediet blijft ongewijzigd, er is sprake van een verschuiving tussen de jaren.

Deelname Regionaal Ontwikkelbedrijf

In de raadsvergadering van 12 juli 2023 is een krediet ter grootte van € 430.000, beschikbaar gesteld ten behoeve van de aankoop van aandelen in de besloten vennootschap 'Publiek Ontwikkelbedrijf REKS BV'.

Wegen en riolering

Met de begroting 2024 zijn de vervangingsinvesteringen wegen en riolering geactualiseerd. Dit is gebeurd voor de jaren 2024 en verder. Met deze najaarsnota sluiten we ook jaarschijf 2023 hierop aan. Daardoor vervallen ook diverse investeringskredieten.

Vervallen kredieten

Vervallen kredieten zijn kredieten met een saldo nihil.

6.3 Overzicht mutaties personeel

Op diverse terreinen ontkomen wij er niet aan om externe capaciteit in te huren. Soms omdat inzet slechts tijdelijk gevraagd wordt, soms omdat we extra werk krijgen dat niet voorzien was en soms omdat medewerkers ziek worden terwijl werk niet kan blijven liggen.

De kosten maken we inzichtelijk door een onderverdeling te maken conform onderstaande tabel. We brengen in beeld of een medewerker intern of extern wordt ingehuurd. Bij intern gaat het om eigen personeel of detachering vanuit andere gemeenten. Daarnaast hebben we een onderverdeling gemaakt of er voor de (verwachte) kosten dekking is binnen de bestaande middelen of dat de kosten ongedekt zijn.

Interne inhuur is essentieel anders dan externe inhuur. Het gaat om gedeelde aanstellingen binnen de intergemeentelijke samenwerking met als doel bepaalde functies zo (kosten-)effectief mogelijk in te vullen. Er wordt expertise als vaste formatie gedeeld, waarvoor slechts een beperkte inzet per gemeente gevraagd wordt. Dit biedt meer stabiliteit in de personele bezetting en voorkomt het duurdere inhuren van expertise. Deze invulling van reguliere functies hoort dan ook niet thuis in deze inhuurrapportage en zal dit jaar voor het laatst hier opgenomen worden. Vanaf 2024 richten we ons op deze plek uitsluitend op de externe inhuur.

	Intern	Extern
Binnen begroting	<p>1. Vaste formatie / Flexibele schil (intern) <i>Vacatureruimte invullen met tijdelijke (eigen) medewerkers of vanuit andere gemeente gedetacheerd.</i></p> <p>(€ 295.750)</p>	<p>2. Inhuur/Flexibele schil (extern) Vacatureruimte of projectruimte invullen met externe inhuur (aanleiding bijv. vervanging ziekte, projecten raadsbesluit, tijdelijke niet in te vullen vacature).</p> <p>(€ 2.313.200)</p>
Buiten begroting	<p>3. Vaste formatie / Flexibele schil (intern) <i>Medewerkers (of gedetacheerd uit andere gemeenten) worden bovenformatief of boven budget ingezet.</i></p> <p>(€0)</p>	<p>4. Inhuur/Flexibele schil (extern) Extra externe inhuur (verwerkt in VJN23) (aanleiding bijv. vervanging ziekte, projecten raadsbesluit, tijdelijke niet in te vullen vacature) voor zover boven budget</p> <p>(€ 713.800)</p>

Voor een groot deel van de flexibele schil en externe inhuur is er dekking binnen de totale personele en specifieke budgetten in de begroting 2023. Binnen de personele budgetten gaat het dan vooral om tijdelijke vacature ruimte, bij specifieke budgetten om werkbudgetten, projecten en IMVA's (immateriële vaste activa die later omgezet kunnen worden in grondexploitaties).

De inhuur in categorie 4 van € 713.800 heeft grotendeels betrekking op vervanging bij ziekte (namelijk voor € 588.000). Deze inhuur heeft u met de voorjaarsnota(+) 2023 al als ongedekte inhuur geautoriseerd en is toen in onze begroting verwerkt. Daarom leidt dit in deze najaarsnota niet tot nog een nadelig effect in onze begroting.